🎯 חידות וטריוויה – משחקי חשיבה לכיתה

חידות וטריוויה

משחקי חשיבה לכיתה – ז׳–ט׳

רמה: ז׳–ט׳

📗 חוברת מלאה: מהדורה למורה + דפי תלמיד/ה

יצרה: רוית ראש בן ישי

🗒️ תוכן העניינים

1. 👩‍🏫 מהדורה למורה
2. מפתח – חלק א’
3. מפתח – חלק ב’
4. מפתח – חלק ג’
5. דפי התלמיד/ה
6. חלק א’
7. חלק ב’
8. חלק ג’
9. חדר בריחה
10. חידה משלי

👩‍🏫 מהדורה למורה

המהדורה למורה מרכזת מטרות, הצעה להפעלה ומפתחות תשובות מלאים לרמה זו. דפי התלמיד/ה מופיעים אחריה, בעמודים נפרדים.

🎯 מטרות והפעלה

- תרגול חשיבה לוגית וכמותית, הסקה ואוצר מילים.
- היכרות עם מקומות, טבע, שפה ומורשת בישראל.
- עבודת צוות, הקשבה ורוח ספורטיבית.

1. פותחים במחשב הכיתה את האתר chidot-trivia.sites.tab.bot ובוחרים את הרמה.
2. מצב 'כיתה / מקרן' – 2–4 קבוצות; מצב 'יחידים' – כוכבים במכשיר אישי.
3. מחלקים את דפי התלמיד/ה; אחרי כל חלק בודקים יחד עם מפתח התשובות.
4. מסיימים בכרטיס היציאה.

🔑 מפתח – חלק א’: ששי ישראלי

#	השאלה	התשובה	הסבר
1	איך נקראות המגילות העתיקות שהתגלו במערות קומראן, ליד ים המלח, החל משנת 1947?	המגילות הגנוזות	המגילות הגנוזות (מגילות ים המלח) כוללות את כתבי היד העתיקים ביותר שנמצאו של ספרי התנ”ך.

#	השאלה	התשובה	הסבר
2	מהו הנהר הארוך ביותר בישראל?	הירדן	הירדן זורם מהגליל העליון, דרך הכנרת, עד ים המלח – והוא הנהר הארוך ביותר בארץ.
3	ישראל יושבת במפגש של שלוש יבשות, ולכן עוברות מעליה מיליוני ציפורים נודדות. אילו יבשות?	אסיה, אפריקה ואירופה	בגלל המיקום בין אסיה, אפריקה ואירופה, ישראל היא 'כביש מהיר' לציפורים בנדידת האביב והסתיו.
4	המילה 'אבא' שאנחנו אומרים כל יום – מאיזו שפה הגיעה לעברית?	ארמית	'אבא' היא מילה ארמית. בעברית המקראית אומרים 'אב' (למשל 'אבי').
5	באיזה חודש עברי מתחיל חג החנוכה?	כסלו	חנוכה מתחיל בכ"ה בכסלו ונמשך שמונה ימים, עד תחילת חודש טבת.
6	לפי המסורת, מי בנה את בית המקדש הראשון בירושלים?	שלמה המלך	לפי התנ"ך, דוד רצה לבנות את המקדש, ובנו שלמה הוא שבנה אותו.
7	איזו עיר בגליל העליון מכונה 'עיר המקובלים'?	צפת	בצפת פעלו במאה ה־16 חכמים ומקובלים רבים, והעיר מוכרת בסמטאות ובבתי הכנסת העתיקים שלה.
8	מאיזה מקור מגיע כיום חלק גדול ממי השתייה בישראל?	התפלת מי הים התיכון	במתקני התפלה על חוף הים התיכון מוציאים את המלח ממי הים והופכים אותם למי שתייה.
9	באיזה ענף זכתה ישראל במדליה האולימפית הראשונה שלה (1992)?	ג'ודו	המדליה האולימפית הראשונה של ישראל הייתה בג'ודו, באולימפיאדת ברצלונה 1992.
10	מהי הנקודה הנמוכה ביותר על פני היבשה בעולם?	חופי ים המלח	חופי ים המלח נמצאים מאות מטרים מתחת לפני הים – הנמוך ביותר ביבשה בכל העולם.
11	מה שם המנהרה העתיקה בעיר דוד שהובילה מים ממעיין הגיחון אל תוך העיר?	נקבת השילוח	נקבת השילוח (נקבת חזקיהו) נחצבה בסלע לפני כ־2,700 שנה, והולכים בה במים עד היום.
12	למה ילידי הארץ מכונים 'צברים'?	כמו פרי הצבר – קוצני מבחוץ ומתוק מבפנים	פרי הצבר קוצני בחוץ אבל רך ומתוק בפנים – וזו התדמית שמיוחסת לילידי הארץ.

#	השאלה	התשובה	הסבר
13	איזה אתר ארכיאולוגי בעמק מציג עיר רומית-ביזנטית עם רחוב עמודים ותיאטרון גדול?	בית שאן	בגן הלאומי בית שאן אפשר להלך ברחוב עמודים עתיק ולראות תיאטרון ומרחצאות.
14	באיזה תאריך עברי חל יום הכיפורים?	י' בתשרי	יום הכיפורים חל עשרה ימים אחרי ראש השנה, בי' בתשרי.

🔑 מפתח – חלק ב': חידות ואחוזים

- **🛌 פי ארבעה, פי שניים – ✅ 10 שנים (ואבא בן 40)**

1. נסמן את גיל שירה ב-x; גיל אבא 4x
2. בעוד 20 שנה: 4x + 20 = 2(x + 20)
3. 4x + 20 = 2x + 40 ⇐ 2x = 20 ⇐ x = 10
4. בדיקה: היום 10 ו-40; בעוד 20 שנה 30 ו-60 – פי 2 ✔️

- **🎨 צוות הצבעים – ✅ 10**

1. כל אחד/ת צובע/ת קיר אחד ב-5 שעות
2. ב-10 שעות – כל אחד/ת צובע/ת 2 קירות
3. 20 קירות ÷ 2 קירות לאדם = 10 צבעים וצבעיות

- **🤝 לחיצות ידיים – ✅ 28 לחיצות**

1. כל משתתף/ת לוחץ/ת יד ל-7 אחרים: 8 × 7 = 56
2. אבל כל לחיצה נספרה פעמיים (א' עם ב' = ב' עם א')
3. 56 ÷ 2 = 28 לחיצות

- **🕒 הזווית ב-3:30 – ✅ 75 מעלות**

1. מחוג הדקות על 6: 6 × 30 = 180 מעלות מ-12
2. מחוג השעות זז גם הוא! בחצי שעה הוא עובר חצי מהדרך מ-3 ל-4
3. מחוג השעות: 3.5 × 30 = 105 מעלות
4. הזווית: 180 − 105 = 75 מעלות

- **🌀 סדרה שמוסיפה את עצמה – ✅ 47**

1. כל מספר הוא סכום שני המספרים שלפניו
2. 3 + 4 = 7, 4 + 7 = 11, 7 + 11 = 18, 11 + 18 = 29
3. 18 + 29 = 47

- **🚲 מפגש רוכבי האופניים – ✅ אחרי 2 שעות**

1. הם מתקרבים זה לזה ביחד: 12 + 18 = 30 ק"מ בכל שעה

2. 60 ÷ 30 = 2 שעות

3. בדיקה: 24 ק"מ + 36 ק"מ = 60 ✔️

- **🍊 התוויות המבולבלות – ✅ מקופסה אחת**

1. מוציאים פרי מהקופסה "מעורב" – היא בטוח לא מעורבת, אז הפרי מגלה מה יש בה (למשל תפוחים)
2. הקופסה "תפוזים" לא יכולה להכיל תפוזים, וגם לא תפוחים (כבר מצאנו אותם) – לכן היא המעורבת
3. הקופסה האחרונה ("תפוחים") מכילה תפוזים

- **🏊 כרטיס לבריכה – ✅ 25%**

1. העלייה: 50 − 40 = 10 ₪
2. משווים למחיר המקורי: 10 ÷ 40 = 0.25
3. 0.25 = 25%

- **🚲 עלה וירד – ✅ 480 ₪**

1. אחרי עלייה: 500 × 1.2 = 600 ₪
2. אחרי ירידה: 600 × 0.8 = 480 ₪
3. הירידה חושבה מ-600 (מספר גדול יותר) – לכן לא חזרנו ל-500

- **🗳️ הצבעה בשכבה – ✅ 54**

1. השתתפו: 75% מ-120 = 90
2. תמכו: 60% מ-90 = 54
3. שימו לב: 54 הם רק 45% מכל השכבה (0.75 × 0.6 = 0.45)

- **🥜 תערובת האגוזים – ✅ 80 גרם**

1. שקדים עכשיו: 30% מ-200 = 60 גרם
2. מוסיפים x גרם: (60 + x) ÷ (200 + x) = 0.5
3. 60 + x = 80 ⇐ 0.5x = 40 ⇐ x = 100 + 0.5x
4. בדיקה: 140 מתוך 280 = 50% ✔️

- **🏷️ המחיר שלפני ההנחה – ✅ 80 ₪**

1. אחרי 20% הנחה משלמים 80% מהמחיר
2. 80% = 64 ₪ ⇐ 10% = 8 ₪
3. 100% = 80 ₪
4. בדיקה: 20% מ-80 = 16; 80 − 16 = 64 ✔️

- **🤖 חוג הרובוטיקה – ✅ 40%**

1. סך המשתתפים: 18 + 12 = 30
2. בנים: 12 מתוך 30 = 12/30 = 0.4
3. 40% = 0.4

🔑 מפתח – חלק ג׳: מילה משותפת וגלו את המקום

ארבע המילים	המילה המשותפת	הצירופים
ברגים · מילת · עמדת · סול	מפתח	מפתח ברגים, מילת מפתח, עמדת מפתח, מפתח סול
השני · שדרה · דנטלי · חשמל	חוט	חוט השני (רעיון שעובר לאורך הסיפור), חוט שדרה, חוט דנטלי, חוט חשמל
תלוי · האף · פיקוד · יבשתי	גשר	גשר תלוי, גשר האף, גשר פיקוד (בספינה), גשר יבשתי
סיפור · שיא · אפס · כושר	שעה	שעת סיפור, שעת שיא, שעת אפס, שעת כושר
כחול · חם · קר · תרומת	דם	דם כחול (אצולה), דם חם (טמפרמנט סוער), בדם קר (בשלווה), תרומת דם
רצון · משיכה · סוס · אדם	כוח	כוח רצון, כוח משיכה, כוח סוס, כוח אדם
תורה · תולעת · בית · מדף	ספר	ספר תורה, תולעת ספרים, בית ספר, מדף ספרים

רמזים	המקום	הסבר
🏟️ ⚓ 🏛️ 🌊	קיסריה	בקיסריה נמצאים שרידי נמל עתיק שבנה הורדוס ותיאטרון רומי מול הים.
🏛️ 🛁 🏺 🌋	בית שאן	בגן הלאומי בבית שאן אפשר ללכת ברחוב עמודים עתיק ולראות שרידי עיר רומית-ביזנטית.
🐦 🌾 🔭 🍂	עמק החולה	בעמק החולה עוצרות ציפורים נודדות רבות, ובמיוחד להקות ענק של עגורים בסתיו ובחורף.
⛏️ 🪨 🏜️ 🍄	תמנע	בפארק תמנע בערבה יש מכרות נחושת עתיקים ותצורות סלע מיוחדות כמו 'הפטריה' ו'עמודי שלמה'.
🕳️ 💧 ❄️ 🔦	מערת הנטיפים	במערת הנטיפים (ליד בית שמש) נוצרו נטיפים וזקיפים במשך אלפי שנים מטיפות מים.

רמזים	המקום	הסבר
🌲🚡🚢🏙️	חיפה	חיפה בנויה על מורדות הר הכרמל, ויש בה נמל גדול ורכבל.
📜🏺🕳️🌵	קומראן	באתר קומראן שליד ים המלח, במערות, נמצאו המגילות הגנוזות – כתבי יד עתיקים מאוד.

🔐 מפתח – חדרי הבריחה

- **⏳ מכונת הזמן במעבדה – 🔓 קוד: 7464 · ⏳ 15 דק'**
  - שלב 1: ש(21) ב(2) ע(16) = 'שבע' ← 7 → 7
  - שלב 2: השעון ירוק, המצפן כחול, המגן אדום ← 'אדום' = 4 אותיות → 4
  - שלב 3: 36 (6×6) ← ספרת האחדות 6 → 6
  - שלב 4: 14:00 (110 שעות = 4 ימים ו-14 שעות) ← 4 → 4
- **🚡 התא של הרכבל – 🔓 קוד: 9351 · ⏳ 15 דק'**
  - שלב 1: 9 תאים (36÷4) → 9
  - שלב 2: עַיִן (ע-י-ן) ← 3 אותיות → 3
  - שלב 3: 5 דקות (1,500÷300) → 5
  - שלב 4: 1 – רק כך שני שלטים (ב ו-ג) אמיתיים → 1
- **🏝️ בקבוק על החוף – 🔓 קוד: 5679 · ⏳ 15 דק'**
  - שלב 1: 5 צעדים (משפט פיתגורס: $3^2+4^2=5^2$) → 5
  - שלב 2: 'שש' (ת←ש) ← 6 → 6
  - שלב 3: 7 (15−2−6) → 7
  - שלב 4: 19 (15+4) ← ספרת האחדות 9 → 9

🔎 לוודא לפני השיעור

- מאיזה מקור מגיע כיום חלק גדול ממי השתייה בישראל? – התפלת מי הים התיכון
- באיזה ענף זכתה ישראל במדליה האולימפית הראשונה שלה (1992)? – ג'ודו
- מה שם המנהרה העתיקה בעיר דוד שהובילה מים ממעיין הגיחון אל תוך העיר? – נקבת השילוח
- קיסריה – בקיסריה נמצאים שרידי נמל עתיק שבנה הורדוס ותיאטרון רומי מול הים.
- בית שאן – בגן הלאומי בבית שאן אפשר ללכת ברחוב עמודים עתיק ולראות שרידי עיר רומית-ביזנטית.
- עמק החולה – בעמק החולה עוצרות ציפורים נודדות רבות, ובמיוחד להקות ענק של עגורים בסתיו ובחורף.

- תמנע – בפארק תמנע בערבה יש מכרות נחושת עתיקים ותצורות סלע מיוחדות כמו 'הפטריה' ו'עמודי שלמה'.
- מערת הנטיפים – במערת הנטיפים (ליד בית שמש) נוצרו נטיפים וזקיפים במשך אלפי שנים מטיפות מים.
- קומראן – באתר קומראן שליד ים המלח, במערות, נמצאו המגילות הגנוזות – כתבי יד עתיקים מאוד.

🧒 דפי התלמיד/ה

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

ברוכים הבאים לעולם החידות! קראו כל משימה בעיון, חשבו לבד או בזוג, וסמנו או כתבו את התשובה. בהצלחה! 🎯

חלק א' – 🇮🇱 ששי ישראלי

בכל שאלה הקיפו בעיגול את התשובה הנכונה.

- **1. 📜 איך נקראות המגילות העתיקות שהתגלו במערות קומראן, ליד ים המלח, החל משנת 1947?**

המגילות הגנוזות | מגילות הכותל | מגילת העצמאות | כתובת השילוח

- **2. 🏞️ מהו הנהר הארוך ביותר בישראל?**

הירקון | הירדן | נחל שורק | הקישון

- **3. 🌍 ישראל יושבת במפגש של שלוש יבשות, ולכן עוברות מעליה מיליוני ציפורים נודדות. אילו יבשות?**

אפריקה, אוסטרליה ואסיה | אסיה, אמריקה ואירופה | אירופה, אמריקה ואפריקה

אסיה, אפריקה ואירופה

- **4. 👨 המילה 'אבא' שאנחנו אומרים כל יום – מאיזו שפה הגיעה לעברית?**

ערבית | יוונית | ארמית | לטינית

- **5. 🗓️ באיזה חודש עברי מתחיל חג החנוכה?**

ניסן | תשרי | אדר | כסלו

- **6. 🏛️ לפי המסורת, מי בנה את בית המקדש הראשון בירושלים?**

דוד המלך | שלמה המלך | יהושע בן נון | שאול המלך

- **7. ✨ איזו עיר בגליל העליון מכונה 'עיר המקובלים'?**

טבריה | צפת | נהריה | עכו

- **8. 🌊 מאיזה מקור מגיע כיום חלק גדול ממי השתייה בישראל?**

הפשרת קרחונים | מי גשם בלבד | ים המלח | התפלת מי הים התיכון

• **9. 🥋 באיזה ענף זכתה ישראל במדליה האולימפית הראשונה שלה (1992)?**

כדורסל | אתלטיקה | ג'ודו | שחייה

• **10. ⬇️ מהי הנקודה הנמוכה ביותר על פני היבשה בעולם?**

חופי ים המלח | חוף אילת | מכתש רמון | עמק החולה

חלק ב' – 🔢 חידה בקטנה

קראו את החידה שבתיבה, כתבו את דרך הפתרון ואת התשובה.

📦 **פי ארבעה, פי שניים**

היום הגיל של אבא של שירה גדול פי 4 מהגיל שלה. בעוד 20 שנה הוא יהיה גדול רק פי 2 מהגיל שלה. בת כמה שירה היום?

דרך הפתרון והתשובה:

📦 **צוות הצבעים**

5 צבעים וצבעיות צובעים יחד 5 קירות ב-5 שעות. כמה צבעים וצבעיות צריך כדי לצבוע 20 קירות ב-10 שעות (באותו קצב)?

דרך הפתרון והתשובה:

📦 **לחיצות ידיים**

במפגש מועצת התלמידים יש 8 משתתפים ומשתתפות. כל אחד ואחת לוחצים יד לכל משתתף/ת אחר/ת בדיוק פעם אחת. כמה לחיצות ידיים יהיו?

דרך הפתרון והתשובה:

📦 🏊 **כרטיס לבריכה**

מחיר כרטיס כניסה לבריכה עלה מ-40 ₪ ל-50 ₪. בכמה אחוזים עלה המחיר?

דרך הפתרון והתשובה:

📦 🚲 **עלה וירד**

מחיר זוג אופניים היה 500 ₪. המחיר עלה ב-20%, ואחרי חודש ירד ב-20%. מה המחיר עכשיו?

דרך הפתרון והתשובה:

חלק ג' – 🧩 מילה משותפת ו📍 גלו את המקום

מצאו את המילה שמתחברת לכל ארבע המילים, וכתבו אותה בשורה. אחר כך גלו את המקום לפי הרמזים.

🧩

🔧 **ברגים** · 🔤 **מילת** · 🎯 **עמדת** · 🎼 **סול**

המילה המשותפת: _____

🧩

🔴 **השני** · 🦴 **שדרה** · 🦷 **דנטלי** · 🔌 **חשמל**

המילה המשותפת: _____

🧩

🪢 **תלוי** · 👃 **האף** · 🚢 **פיקוד** · 🗺️ **יבשתי**

המילה המשותפת: _____

🧩

📖 **סיפור** · 📈 **שיא** · 0️⃣ **אפס** · 🍀 **כושר**

המילה המשותפת: _____

🧩

👑 **כחול** · 🔥 **חם** · 🧊 **קר** · 🎁 **תרומת**

המילה המשותפת: _____

🧩

🧭 **רצון** · 🍎 **משיכה** · 🐎 **סוס** · 👥 **אדם**

המילה המשותפת: _____

📍
🏟️ ⚓ 🏛️ 🌊
רמז: עיר נמל עתיקה שבנה הורדוס, ויש בה תיאטרון רומי מול הים
_ _ _ _ _ _

📍
🏛️ 🏺 🛁 🌋
רמז: עיר עתיקה בעמק, עם רחוב עמודים רומי ומרחצאות
_ _ _ _ _ _

📍
🐦 🌾 🔭 🍂
רמז: מאות אלפי עגורים עוצרים כאן בכל סתיו
_ _ _ _ _ _ _

📍
⛏️ 🪨 🏜️ 🍄
רמז: מכרות נחושת עתיקים בדרום, וסלעים בצורת פטריה ועמודים
_ _ _ _

🔐 חדר בריחה על הדף: מכונת הזמן במעבדה

📦 ⏳ תערוכת מדע בערב פתוח, ליד מכונת זמן דמיונית

בערב פתוח של תערוכת מדע הוצגה 'מכונת זמן' – דגם ענק עם נורות, גלגלי שיניים ומסך. כשהקבוצה נכנסה לתא של הדגם, הדלת נסגרה מאחוריה והמסך הבהב: 'כדי לצאת – הזינו קוד בן 4 ספרות'. מסתבר שהמכונה היא בעצם חדר בריחה, והמהנדסת שבנתה אותה השאירה רמזים.

• **שלב 1: על המסך מופיעים מספרים: 16-2-21. מתחתם כתוב: 'א=1, ב=2, ג=3 ... ת=22'.**

פענחו את המילה לפי מיקום האותיות באלף-בית. המילה היא שם של מספר – והוא הספרה הראשונה.

• **שלב 2: על שלושה מכשירים בתא – שעון, מצפן ומגן – יש מדבקות בשלושה צבעים שונים: אדום, כחול וירוק. בפתק כתוב: 'השעון אינו אדום ואינו כחול. המצפן אינו אדום'.**

מה צבע המגן? מספר האותיות בשם הצבע של המגן הוא הספרה השנייה.

• **שלב 3: על לוח הבקרה נדלקות נורות לפי הסדרה: 1, 4, 9, 16, 25, ?**

מהו האיבר הבא בסדרה? ספרת האחדות שלו היא הספרה השלישית.

• **שלב 4: על השעון הדיגיטלי כתוב: 'השעה עכשיו 10:00. המכונה קופצת 100 שעות קדימה'.**

מה תהיה השעה בשעון של 24 שעות אחרי הקפיצה? ספרת האחדות של השעה היא הספרה האחרונה.

🔒 **הקוד שלנו:** ▢ ▢ ▢ ▢

✍️ חידה משלי

כתבו חידה, שאלת טריוויה או סט 'מילה משותפת' משלכם – והחליפו עם חבר/ה.

✂

🎫 **כרטיס יציאה** שם: _____

1. איזו חידה הייתה הכי מאתגרת בעיניי ולמה?

---

2. דבר אחד חדש שלמדתי על ישראל:

---

3. איך עבדתי עם הקבוצה? ⭐⭐⭐
